

GRAMATICĂ

prof. dr. Oana Chelaru

Fișe de lucru pentru clasa a VIII-a

conform noii programe școlare

RENTROP & STRATON
Informații specializate

www.portalinvatamant.ro

Cuprins

I. MORFOLOGIA. PĂRȚI DE VORBIRE

1. Verbul	7
2. Substantivul	25
3. Articolul	33
4. Prepoziția	36
5. Adjectivul	40
6. Numeralul	44
7. Pronumele	48
8. Adverbul	71
9. Interjecția	75
10. Conjunția	77

II. EXERCITII MORFOLOGIE

1. Substantivul	81
2. Articolul	98
3. Adjectivul	99
4. Numeralul	103
5. Pronumele și adjectivele pronominale	105
6. Verbul	112
7. Adverbul	126
8. Prepoziția, conjunția, interjecția	128

III. REZOLVĂRI EXERCITII MORFOLOGIE

1. Substantivul	139
2. Articolul	152
3. Adjectivul	152
4. Numeralul	155
5. Pronumele și adjectivele pronominale	156
6. Verbul	161
7. Adverbul	172
8. Prepoziția, conjunția, interjecția	174

IV. SINTAXA PROPOZIȚIEI ȘI A FRAZEI

1. Expansiunea și contragerea	183
2. Fraza. Relații sintactice în frază	184
3. Construcțiile incidente	186
4. Construcțiile eliptice	187
5. Subiectul	189

6. Predicatul	191
7. Atributul	194
8. Apoziția	197
9. Atributiva	199
10. Complementul direct	201
11. Completiva directă	203
12. Complementul prepozițional	204
13. Completiva prepozițională	206
14. Complementul de agent	208
15. Complementul indirect	209
16. Completiva indirectă	211
17. Circumstanțialul de loc	213
18. Circumstanțiala de loc	215
19. Circumstanțialul de timp	217
20. Circumstanțiala de timp	218
21. Circumstanțialul de mod	220
22. Circumstanțiala de mod	222
23. Circumstanțialul de cauză	224
24. Circumstanțiala de cauză	226
25. Circumstanțialul de scop	228
26. Circumstanțiala de scop	230
27. Construcțiile concesive	231
28. Construcțiile condiționale	233

V. EXERCITII SINTAXĂ

1. Subiectul și Predicatul	237
2. Atributul și Atributiva	243
3. Complementul direct și completiva directă. Complementul prepozițional și completiva prepozițională. Complementul indirect și propoziția completivă indirectă	250
4. Circumstanțialul de loc și propoziția circumstanțială de loc. Circumstanțialul de timp și propoziția circumstanțială de timp	258
5. CM, CCZ, CS, Construcțiile concesive, condiționale	260

VI. REZOLVĂRI EXERCITII SINTAXĂ

1. Subiectul și Predicatul	287
2. Atributul și Atributiva	298
3. Complementul direct și propoziția completivă directă. Complementul prepozițional și propoziția completivă prepozițională	305
4. Circumstanțialul de loc și propoziția circumstanțială de loc. Circumstanțialul de timp și propoziția circumstanțială de timp	311
5. CM, CCZ, CS, Construcțiile concesive, condiționale	313

I. MORFOLOGIA

PĂRȚI DE VORBIRE

Profesorii noștri sunt și ai elevi acelora. Elena este sora Alexandru. Frate meu merge la antrenament.
El i-a împrumutat Marin creion pe care cumpărat de la magazin... nou.
Dana este bună prietenă Mariei.

Exercițiul nr. 3

Cerință: Indică funcția sintactică și cazul substantivelor subliniate:

- a) Garantez pentru Dan. _____
- b) Noi suntem frați. _____
- c) Am vorbit cu Ana, vecina mea, care este asistentă. _____
- d) Vin din oraș. _____
- e) Apa e a râului. _____
- f) Florile pentru mama mi-au terminat economiile. _____
- g) Maria se arată mândră față de colege. _____
- h) De-a lungul timpului s-a schimbat. _____
- i) Acordarea de premii elevilor este importantă. _____
- j) Crede-mă, frate! _____
- k) Era mai deștept decât George. _____
- l) Un porumbel zboară deasupra casei. _____
- m) Cer ajutor fratelui. _____
- n) Atitudinea față de colegi trebuie să fie respectuoasă. _____
- o) A plecat într-o zi de ianuarie. _____
- p) S-a năpustit asupra mâncării. _____
- q) I-am spus lui Carmen să vină mai devreme. _____

Exercițiul nr. 4

Cerință: Alcătuiește enunțuri în care unul dintre următoarele substantive: „autor, castan, perete, țară” să îndeplinească următoarele cerințe:

N.- n. p.

G.- n. p.

Ac.- n. p

D.- n. p.

N.-Apoziție

G.-A. s. gen.

G.-A. s. prep.

Ac.-A. s. prep.

D.-A. s. prep.

G.-C. prepozițional

D.-C. i.

Ac.- C. prepozițional

Ac.- C. l.

Ac.- C. m.

Ac.- C. d.

Ac.- C. ag.

Exercițiul nr. 5

Cerință: Construiește propoziții în care următoarele substantive să fie:

tastaturi – Circumstanțial de loc în cazul Genitiv

presimțiri – Nume predicativ în cazul Genitiv

Scufița Roșie – Nume predicativ în cazul Nominativ

cap – Atribut prepozițional în cazul Genitiv

încredere – Circumstanțial de mod în cazul Acuzativ

Exercițiul nr. 6

Cerință: Stabilește funcția sintactică și cazul substantivelor din următorul text:

Spune-i mirelui că ai procedat după recomandările primite. Prin stânga bisericii nu ar fi putut trece nici un gură-cască. Bariera din curioși formată astfel a fost de beton. Cu ajutorul presei, am putut respira cu seninătate măcar câteva minute.

Exercițiul nr. 7

Cerință: Construiește propoziții în care următoarele substantive să fie:

discuții – Complement prepozițional în cazul Acuzativ

schită – Atribut substantival prepozițional în cazul Dativ

camion – Atribut substantival genitival în cazul Genitiv

soră – Atribut substantival prepozițional în cazul Acuzativ

Exercițiul nr. 8

Cerință: Scrie exemple de 5 substantive colective și alcătuește enunțuri cu fiecare.

Exercițiul nr. 9

Cerință: Grupează următoarele substantive: înțelepciune, lapte, zori, aur, unt, tăiței, Bucegi, curaj, icre, dreptate pe două coloane:

substantive defectiv de plural-singularia tantum

substantive defectiv de singular-pluralia tantum

Exercițiul nr. 10

Cerință: Precizează cazul și funcția sintactică ale substantivelor din enunțurile:

a. Poporul sărbătorește ziua independenței naționale.

b. Colega mea, Monica, citește o carte interesantă.

c. Trandafirii din vază sunt de la vărul tău.

d. Caietul este al Alinei.

e. Elevii clasei a șasea vor cânta cu profesorii o colindă.

f. Ai plecat din gara de la București.

g. Vorbesc ca Adina.

Exercițiul nr. 11

Cerință: Alcătuieste propoziții în care substantivul fluture să îndeplinească pe rând următoarele funcții sintactice:

subiect

atribut substantival genitival

complement direct

complement prepozițional

Exercițiul nr. 12

Cerință: Citește cu atenție textul de mai jos:

„Era pe la sfârșitul lui august, și pădurea Petrișorului, bătrână și nesticată de mână de om, își desfășura tăcută bolțile de frunzișuri. Urca domol coline trăgănite, se ridica departe într-un pisc prăpăstios, în vârful căruia săgeta spre cer un brad vechi...” (Mihail Sadoveanu, „În pădurea Petrișorului”)

Transcrie, din textul de mai sus:

două substantive comune: ,

un substantiv aflat la numărul plural

un substantiv format prin derivare

un substantiv de genul feminin

două substantive nearticulate ,

un substantiv propriu

două substantive în cazul acuzativ,

III. REZOLVĂRI EXERCİȚII MORFOLOGIE

SUBSTANTIVUL

Exercițiul nr. 1

1. Duke – substantiv masculin, propriu
 eroul – substantiv comun, masculin, singular
 monștrii – substantiv comun, masculin, plural
 un joc – substantiv comun, neutru, singular
 copilul – substantiv comun, masculin, singular
 rolele – substantiv comun, feminin, plural
 caietul – substantiv comun, neutru, singular
 buzunar – substantiv comun, neutru, singular
 colțul – substantiv comun, neutru, singular
 străzii – substantiv comun, feminin, singular
 gașcă – substantiv comun, feminin, singular

2. eroul – eroi, eroii, niște eroi
 monștrii – monștri, niște monștri
 un joc – jocuri, jocurile, niște jocuri
 copilul – copiii, niște copii
 rolele – role, niște role
 caietul – caiete, caietele, niște caiete
 buzunar – buzunare, buzunarele, niște buzunare
 colțul – colțuri, colțurile, niște colțuri
 străzii – (acestor) străzi, străzilor, unor străzi
 gașcă – găștile, niște găști

3. eroul – apozitie, nominativ
 monștrii – subiect, nominativ
 un joc – nume predicativ, nominativ
 copilul – subiect, nominativ
 străzii – atribut substantival genitival, genitiv
 din gașcă – atribut substantival prepozițional acuzativ

Exercițiul nr. 2

Cartea este a unui coleg. Acest copil este al vecinilor noștri.
 Omului harnic nu-i lipsește nimic.
 Profesorii noștri sunt și ai elevilor acelora.
 Elena este sora lui Alexandru.
 Fratele meu merge la antrenament.
 El i-a împrumutat lui Marin creionul pe care l-a cumpărat de la magazinul cel nou.

Dana este bună prietenă a Mariei.

Exercițiul nr. 3

- a) Complement prepozițional, acuzativ
- b) Nume predicativ, nominativ
- c) Complement prepozițional, acuzativ; Apoziție, nominativ
- d) Circumstanțial de loc, acuzativ
- e) Nume predicativ, genitiv
- f) Atribut substantival prepozițional, acuzativ
- g) Complement prepozițional, acuzativ
- h) Circumstanțial de timp, genitiv
- i) Atribut substantival, dativ
- j) Vocativ, fără funcție sintactică
- k) Circumstanțial de mod, acuzativ
- l) Circumstanțial de loc, genitiv
- m) Complement indirect, dativ
- n) Atribut substantival prepozițional, acuzativ
- o) Circumstanțial de timp, acuzativ
- p) Complement prepozițional, genitiv
- q) Complement indirect, dativ

Exercițiul nr. 4

N.- n. p.

Eminescu este autorul meu preferat.

Acesta este un castan sălbatic.

Temelia casei este peretele.

România este o țară frumoasă.

G.- n. p.

Cartea este a autorului meu preferat.

Frunzele sunt ale castanului.

Cărămizile sunt ale peretelui de la camera mea.

Votul a fost împotriva țării voastre.

Ac.- n. p.

Răspunsul este pentru autorul care ne vizitează.

Frunzele sunt de la castanul din curte.

Tapetul cumpărat a fost pentru peretele din dormitor.

Harta desenată este pentru țara mea.

D-n. p.

Reușita este datorită autorului care ne-a inspirat.
 Umbra de lângă casă este datorită castanului.
 Linia dreaptă este grație peretelui care ne-a ghidat.
 Cântecele frumos este mulțumită țării care ne-a inspirat.

N.-Apoziție

Mircea Cărtărescu, autorul, este un nume al zilelor noastre.
 Copacul acela, castanul, are 50 de ani.
 Zidul de acolo, peretele, trebuie zugrăvit.
 Australia, țara, este în întregime o insulă.

G.-A. s. gen.

Părerile autorului despre propria carte a fost pe placul meu.
 Frunzele castanului s-au uscat.
 Culoarea peretelui este verde deschis.
 Numele țării noastre este România.

G.-A. s. prep.

Procesul împotriva autorului s-a terminat.
 Gardul din fața castanului este din lemn.
 Scaunul din spatele peretelui s-a rupt.
 Reacțiile împotriva țării natale nu sunt plăcute.

Ac.-A. s. prep.

Cartea de autorul meu preferat mi-a făcut o mare bucurie.
 Trunchiul de castan este gros.
 Suportul de perete are culoarea potrivită.
 Numele de țară are o rezonanță aparte.

D – A. s. prep.

Reușita datorită autorului meu preferat m-a bucurat.
 Umbra datorită castanului este binefăcătoare.
 Rezistența casei datorită peretelui gros m-a bucurat.
 Victoria echipei datorită țării care i-a antrenat a fost un lucru minunat.

G.-C. prepozițional

Criticile se îndreaptă împotriva autorului.
 Ploaia s-a abătut asupra castanului.
 Lovitura s-a îndreptat împotriva peretelui.
 Ploile s-au revărsat asupra țării.

D.-C. i.

I-am răspuns autorului cum am știut.
I-am curățat castanului toate uscăturile.
Am dat peretelui o altă culoare.
Țării noastre i s-au stabilit anumite priorități.

Ac.- C. prepozițional

Am vorbit despre un autor de nuvele.
Mă gândesc la castanul din curtea bunicilor.
Mama se gândea la peretele exterior care era murdar.
Vorbim mereu despre țară.

Ac.- C. l.

Am mers în vizită la un autor din orașul meu.
Lângă castanul din curte este un trandafir.
Am pus un tablou pe peretele din hol.
De sărbători mulți români se întorc în țară.

Ac.- C. m.

Ai gândit ca un autor de romane polițiste.
Creștea viguros, ca un castan mândru și sălbatic.
Trunchiul era drept, ca un perete bine-șlefuit.
Orice sat, oricât de mic, trebuie condus ca o țară în sine.

Ac.- C. d.

L-am întâlnit pe autorul despre care ți-am vorbit ieri.
Vreau să plantez un castan lângă poartă.
I-am spus zugravului să tencuiască peretele cu atenție.
Fiecare își dorește o țară prosperă.

Ac.- C. ag.

Cartea aceasta este scrisă de un autor cunoscut.
Parcă șoptele erau spuse de castanul din copilărie.
Ușa era încadrată de un perete frumos zugrăvit.
Marii sportivi sunt dați de o țară preocupată de performanțe și rezultate.

Exercițiul nr. 5

Praful s-a așezat deasupra tastaturii.
Salvarea lor a fost contra presimțirilor ei.
Personajul principal din poveste este Scufița Roșie.
Raftul de deasupra capului ei s-a prăbușit.
Privea pe toți oamenii cu încredere.

Exercițiul nr. 6

mirelui – complement indirect, dativ
după recomandările – circumstanțial de mod, acuzativ
prin stânga – circumstanțial de loc, acuzativ
bisericii – atribut substantival genitival, genitiv
un gură-cască – subiect, nominativ
bariera – subiect, nominativ
din curioși – atribut substantival prepozițional acuzativ
de beton – nume predicativ, acuzativ
cu ajutorul – circumstanțial de mod, acuzativ
presei – atribut substantival genitival, genitiv
cu seninătate – circumstanțial de mod, acuzativ
minute – circumstanțial de timp, acuzativ

Exercițiul nr. 7

Nu ne-am gândit deloc la discuțiile pe care le-am avut cu medicul.
Răspunsul lor împotriva schiței propuse de arhitect m-a nemulțumit.
Roțile camionului s-au blocat.
Iubirea de soră este nemărginită.

Exercițiul nr. 8

Enunțuri:
Vulpea s-a ascuns în frunzișul des.
Cât vedeai cu ochii, era numai brădet.
Un stol de cocori zbura în înaltul cerului.
Ciobanul își ducea turma la munte ca în fiecare primăvară.
Haita de lupi flămânzi s-a năpustit asupra căprioarei înspăimântate.

Exercițiul nr. 9

substantive defectiv de plural – singularia tantum
înțelepciune, lapte
aur, unt, curaj
dreptate

Exercițiul nr. 10

substantive defectiv de singular – pluralia tantum
zori, tăiței, Bucegi, icre
a) poporul – nominativ, subiect

ziua – acuzativ, complement direct
independenței – genitiv, atribut substantival genitival

b) colega – nominativ, subiect
Monica – nominativ, apozitie
o carte – acuzativ, complement direct

c) trandafirii – nominativ, subiect
din vază – acuzativ, atribut substantival prepozițional
de la vărul – acuzativ, nume predicativ

d) caietul – nominativ, subiect
al Alinei – genitiv, nume predicativ

e) elevii – nominativ, subiect
clasei – genitiv, atribut substantival genitival
cu profesorii – acuzativ, complement prepozițional
o colindă – acuzativ, complement direct

f) din gara – acuzativ, circumstanțial de loc
de la București – acuzativ, atribut substantival prepozițional

g) ca Adina – acuzativ, circumstanțial de mod

Exercițiul nr. 11

- Subiect: Fluturile colorat zbura din floare în floare.
- Atribut substantival genitival: Aripile fluturului erau acoperite cu polen.
- Complement direct: Am văzut un fluture în lumina dimineții.
- Complement prepozițional: La biologie, învățăm despre fluture.

Exercițiul nr. 12

- două substantive comune: pădurea, om
- un substantiv aflat la numărul plural: bolțile
- un substantiv format prin derivare: frunzișuri
- un substantiv de genul feminin: pădurea
- două substantive nearticulate: om, coline
- un substantiv propriu: Petrișorului
- două substantive în cazul acuzativ: bolțile, de frunzișuri